

พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูในการจัดกิจกรรมจิตอาสา
ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว
**Teamwork Behavior of Student Teachers Organizing Volunteer Activities
at the Pracharat Bamrung 1 Border Patrol Police School, Sa Kaeo Province**

พัสสรณ์ วิวรรณมงคล¹ และ วริษา ต่างใจ²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ²มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Phatsakon Wiwanthamongkhon¹ and Warisa Thangjai²

¹Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University ²Ramkhamhaeng University
Corresponding Author, E-mail: wthangjai@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว ประชากร คือ นักศึกษาครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว จำนวน 33 คน โดยวิธีสำมะโน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า เพศ สาขาวิชา และชั้นปีการศึกษาของนักศึกษาครูที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสามารถช่วยบ่งชี้และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครู ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานเป็นทีมและการจัดกิจกรรมจิตอาสาในอนาคต

คำสำคัญ: การทำงานเป็นทีม; จิตอาสา; นักศึกษาครู; พฤติกรรม; โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Abstracts

The aims of this study are to study the teamwork behavior of student teachers from the Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University when organizing volunteer activities at the Pracharat Bamrung 1 Border Patrol Police School, Sa Kaeo province. The study population comprised 33 student teachers who had participated in volunteer activities at the Pracharat Bamrung 1 Border Patrol Police School in Sa Kaeo province using the census method. The study paradigm is based on quantitative research and the tool used to collect the data was a questionnaire. The statistics employed to analyze the data were the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance. The results show that there were no differences in the teamwork behavior of student teachers in

* วันที่รับบทความ : 26 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 21 พฤศจิกายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 28 พฤศจิกายน 2566

Received: June 26 2023; Revised: November 21 2023; Accepted: November 28 2023

terms of gender, field of study, and academic year. The study findings can help to identify and develop desirable characteristics of student teachers that enhance the efficiency and effectiveness of teamwork and organizing volunteer activities in the future.

Keywords: Teamwork; Volunteer; Student Teacher; Behavior; Border Patrol Police School

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลมาจากการยกระดับสุขภาวะ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติสะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น จากรายงานขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา พบว่า การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศสู่ฐานนวัตกรรมมีความต้องการทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น เช่น ความรอบรู้ด้านดิจิทัล การจัดการข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์โค้ดดิ้ง และทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะทางพฤติกรรม ได้แก่ ทักษะมนุษย์ การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม หรือความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น (ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570), 2565 : 11-12) กลยุทธ์พัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การพัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะดิจิทัล และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติโดยนำร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุนความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ (ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570), 2565 : 126) ซึ่งจะเห็นว่าทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นทักษะที่ควรพัฒนาและขับเคลื่อนในการพัฒนามนุษย์เป็นอย่างยิ่ง

ทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นอีกหนึ่งทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในอาชีพไม่ว่าจะทำงานในตำแหน่งใดก็ตาม การทำงานเป็นทีมเป็นการเต็มใจรับฟังเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี การทำงานอาสาสมัครร่วมกันในรูปแบบแบ่งกลุ่มที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้และงานนั้นจะต้องเป็นงานที่ทุกคนร่วมมือกันจึงจะเกิดผลสำเร็จสูงสุด ซึ่งทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นทักษะในกลุ่มที่ใช้เผชิญกับปัญหาความท้าทาย (Competencies) หรือเรียกว่า 4Cs โดยเป็นทักษะที่ยังไม่มีคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีใดมีทักษะดังกล่าวเหมือนมนุษย์ ซึ่งทักษะดังกล่าว ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving Skill) ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity Skill) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) และทักษะการทำงานเป็นทีม (Collaboration

Skill) ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและติดอาวุธในโลกดิจิทัลให้กับเยาวชนไทย โดยปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ด้วยการเรียนรู้ที่เป็นสากล สนุกสนาน บูรณาการได้ง่าย และพัฒนากระบวนการคิดได้อย่างครบวงจรมากขึ้น ดังนั้นการศึกษาจะต้องปรับรูปแบบการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของโลกในปัจจุบัน โดยครูผู้สอนควรมีความเข้าใจ สามารถเข้าใจได้ในพัฒนาการของเด็ก และเข้าใจความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรเน้นให้เด็กสามารถนำไปใช้งานได้จริงและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2566 : ออนไลน์)

การจัดกิจกรรมจิตอาสาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้มีจิตอาสาบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งจิตอาสา คือ ผู้ที่มีจิตใจเป็นผู้ให้เพื่อสาธารณประโยชน์ในการทำกิจกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน และรู้สึกมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ผู้ที่มีจิตอาสาที่สมัครใจและอาสาเข้ามาช่วยเหลือผู้อื่นเป็นผู้ที่เอื้อเฟื้อและเสียสละทั้งเวลา แรงกาย และแรงใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมให้เกิดประโยชน์ และความสุขมากขึ้น โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินหรือสิ่งอื่นใด คนที่จะเป็นอาสาสมัครไม่ได้จำกัดวัย การศึกษา เพศ อาชีพ ฐานะ หรือข้อจำกัดใด ๆ งานอาสาสมัครไม่ใช่อาชีพ แต่งานอาสาสมัคร คือ จิตสำนึกที่ควรมีอยู่ในความเป็นมนุษย์ทุกคน ซึ่งมนุษย์ทุกคนควรมีจิตใจเป็นจิตอาสาที่อยากจะช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม ไม่ว่าจะเป็นงานใด ๆ ที่ทำให้เกิดประโยชน์ในทางบวก สิ่งที่ดีว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวมล้วนแต่เป็นสิ่งที่ควรทำทั้งสิ้น ผลตอบแทนที่จะได้รับ คือ ความสุขและความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2561 : 12) ดังนั้นคณะครูศาสตร์จัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจให้มีคุณลักษณะที่ดี มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ ซึ่งการจัดกิจกรรมจิตอาสาช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและช่วยส่งเสริมให้สามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมจิตอาสายังเป็นการปลูกฝัง ส่งเสริม และพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมเพื่อประโยชน์ของสังคมต่อไป

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยความมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี มีความรู้ มีวินัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีใจรัก ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังมีการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิริยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี โดยโครงการที่สำคัญ คือ โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสามารถดำเนินงานจัดการศึกษาได้

อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1, 2565 : ออนไลน์) ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและมีส่วนสำคัญในการร่วมขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ถิ่นทุรกันดารและด้อยโอกาสทางการศึกษาได้รับโอกาสเช่นเดียวกับเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือเขตชนบท และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดอัตลักษณ์ไว้ว่า “เด่นความเป็นครู รุกคืบ มีจิตอาสา พัฒนาศาสตร์การสอน” ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตครูอันพึงประสงค์ให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ จากการร่วมพัฒนาเพื่อสร้างสังคมแห่งการแบ่งปันในสังคม โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติ รวมถึงมุ่งเน้นให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูในการจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพระราชรัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว เพื่อให้ทราบแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะการทำงานเป็นทีมจากการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาและสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตอาสาตามเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูในการจัดกิจกรรมจิตอาสา

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพระราชรัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว จำนวน 33 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีการศึกษา

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีทั้งหมด 4 ชั้น ประกอบด้วยคำถาม 36 ข้อ ได้แก่ ชั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่าย จำนวน 9 ข้อ ชั้นการจัดกิจกรรมค่าย จำนวน 9 ข้อ ชั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่าย จำนวน 9 ข้อ และ ชั้นการประเมินผลกิจกรรมค่าย จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบและประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว จำนวน 33 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากประชากรมาประมวลผลด้วยโปรแกรม RStudio โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

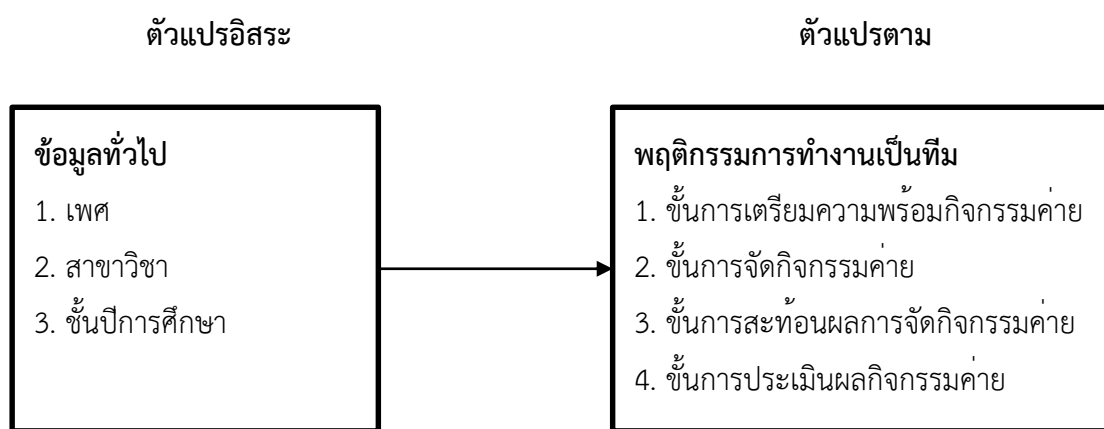
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวน จำแนกทางเดียว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

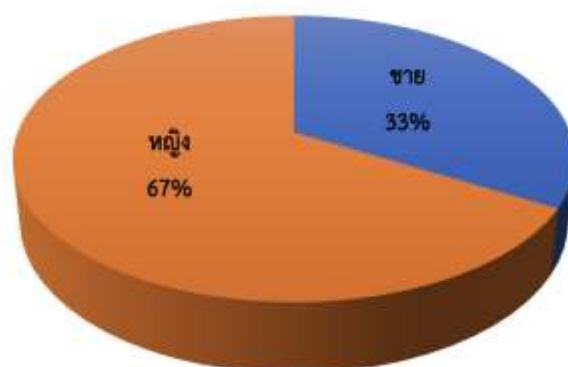
การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูในการจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ National Center for the Study of Adult Learning and Literacy (2006 : 8) มาประยุกต์ใช้ โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิดที่เหมาะสมกับการศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูในการจัดกิจกรรมจิตอาสาได้จำนวน 4 ขั้น คือ ขั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่าย ขั้นการจัดกิจกรรมค่าย ขั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่าย และขั้นการประเมินผลกิจกรรมค่าย ดังแผนภาพที่ 1

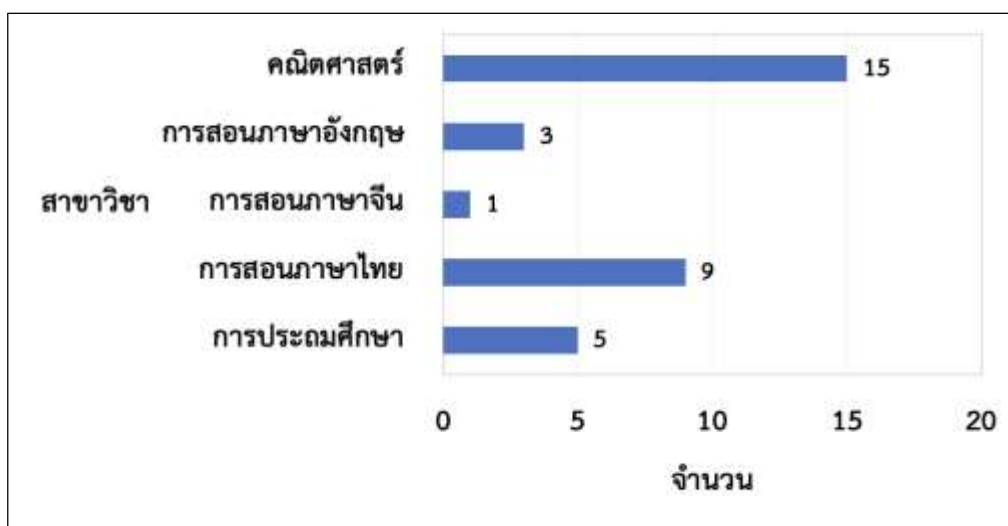
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

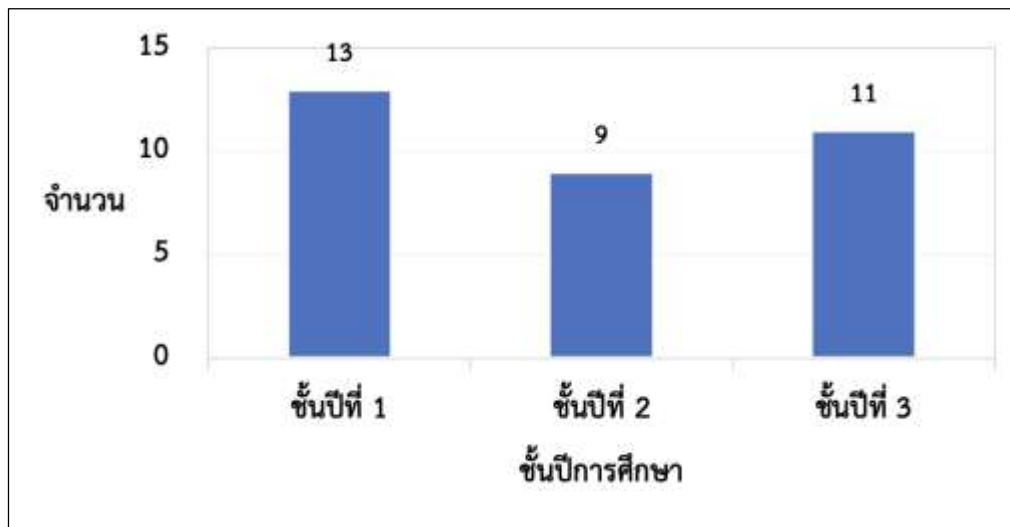
นักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนประชารัฐบำรุง 1 จังหวัดสระแก้ว จำนวน 33 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 และเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 ดังแผนภาพที่ 2 นักศึกษาครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาเป็นนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา คือ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ตามลำดับ ดังแผนภาพที่ 3 และนักศึกษาครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ตามลำดับ ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 2 ร้อยละของนักศึกษาครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา จำแนกตามเพศ

แผนภาพที่ 3 จำนวนของนักศึกษาครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา จำแนกตามสาขาวิชา

แผนภาพที่ 4 จำนวนของนักศึกษาครูที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา จำแนกตามชั้นปีการศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครู

พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ขั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่าย	4.73	0.36	มากที่สุด
ขั้นการประเมินผลกิจกรรมค่าย	4.71	0.40	มากที่สุด
ขั้นการจัดกิจกรรมค่าย	4.66	0.40	มากที่สุด
ขั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่าย	4.65	0.39	มากที่สุด
ภาพรวม	4.69	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม พบว่า ทุกชั้นของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ซึ่งขั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36 รองลงมา คือ ขั้นการประเมินผลกิจกรรมค่ายมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40 ขั้นการจัดกิจกรรมค่ายมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40 และขั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่ายมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.39

ตารางที่ 2 การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับเพศมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครู

พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม	t	p-value	ผลการทดสอบ
ขั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่าย	-1.63	0.11	ไม่แตกต่าง
ขั้นการจัดกิจกรรมค่าย	-0.34	0.74	ไม่แตกต่าง
ขั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่าย	-0.91	0.37	ไม่แตกต่าง
ขั้นการประเมินผลกิจกรรมค่าย	-0.57	0.57	ไม่แตกต่าง
ภาพรวม	-0.90	0.37	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสาขาวิชาที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครู

พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม	F	p-value	ผลการทดสอบ
ขั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่าย	0.86	0.50	ไม่แตกต่าง
ขั้นการจัดกิจกรรมค่าย	0.72	0.59	ไม่แตกต่าง
ขั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่าย	0.40	0.81	ไม่แตกต่าง
ขั้นการประเมินผลกิจกรรมค่าย	0.93	0.46	ไม่แตกต่าง
ภาพรวม	0.67	0.62	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4 การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับชั้นปีการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครู

พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม	F	p-value	ผลการทดสอบ
ชั้นการเตรียมความพร้อมกิจกรรมค่าย	1.51	0.24	ไม่แตกต่าง
ชั้นการจัดกิจกรรมค่าย	1.20	0.32	ไม่แตกต่าง
ชั้นการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมค่าย	0.92	0.41	ไม่แตกต่าง
ชั้นการประเมินผลกิจกรรมค่าย	1.94	0.16	ไม่แตกต่าง
ภาพรวม	1.51	0.24	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า เพศไม่มีผลต่อการทำงานเป็นทีม เนื่องจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีให้ความสำคัญกับเพื่อนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถรวมกลุ่มกันได้ทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงกันข้าม ดังนั้นจึงส่งผลให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้าสังคมได้ง่ายและทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า สาขาวิชาไม่มีผลต่อการทำงานเป็นทีม เนื่องจากอัตลักษณ์ของคณะครุศาสตร์ คือ เด่นความเป็นครู รู้คิด มีจิตอาสา พัฒนาศาสตร์การสอน ดังนั้นนักศึกษาครูของทุกสาขาวิชาจึงเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจและมีความเป็นจิตอาสาทำงานเป็นทีมด้วยความเต็มใจเพื่อพัฒนาสังคม และผลการศึกษาพบว่า ชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ชั้นปีการศึกษาไม่มีผลต่อการทำงานเป็นทีม เนื่องจากนักศึกษารู้หน้าที่ของตนเองและมีความตั้งใจในการทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ดังนั้นนักศึกษาครูทุกชั้นปีจึงสามารถร่วมกันทำงานเป็นทีมเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มวลนิธิยุวสถิรคุณ (2561 : 12) ที่กล่าวว่า อาสาสมัครไม่ได้จำกัดวัย การศึกษา เพศ อาชีพ ฐานะ หรือข้อจำกัดใด ๆ งานอาสาสมัคร คือ จิตสำนึกที่มนุษย์ทุกคนพึงมี โดยมนุษย์ทุกคนควรมีจิตใจเป็นจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญรัตน์ วิไลพิศ, อัญชัย เครือสุวรรณ และปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์ (2560 : 55) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า เพศและกลุ่มอายุของบุคลากรที่แตกต่างกันมีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของบุคลากรไม่แตกต่างกันที่

ระดับนัยสำคัญ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวิ ฮอฟมันน์, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล และ ปิยดา วงศ์วิวัฒน์ (2564 : 131-134) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีมของพนักงานโรงแรม 5 ดาว ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงานของพนักงานโรงแรมที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยของ หนึ่งฤทัย มะลาไว, อรพินทร์ ชูชม และนริสรา พิงโพธิ์สภ (2564 : 435) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมของนักเรียน : ปัจจัยเชิงสาเหตุ ข้อเสนอแนะในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนยังมีข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยหลายประการ เช่น ด้านความหมาย ด้านองค์ประกอบของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียน และด้านปัจจัยเชิงสาเหตุ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปอีกหลายประเด็น โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียน โดยจะทำให้เกิดผลประโยชน์หลายประการ ได้แก่ การทำให้เกิดความเข้าใจและองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม นอกจากนี้การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนยังสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการได้ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในระดับครอบครัวและโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ สามารถพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูในการจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนไม่แตกต่างกันตามประเด็นที่ทำการศึกษา ดังนั้นควรทำการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมเพิ่มเติม ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาและการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของนักเรียนสามารถพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไปได้

3. การใช้ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ

จากการวิจัยพบว่า เพศ สาขาวิชา และชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครูไม่แตกต่างกัน ดังนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการจัดกิจกรรมจิตอาสาที่มีรูปแบบหลากหลายได้ตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการทำงานเป็นทีมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1. (2565). โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://www.school.bpp1.go.th/>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). (2565, 1 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง. หน้า 1-143.
- เมธาวี ฮอฟมันน์, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล และปิยดา วงศ์วิวัฒน์. (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีมของพนักงานโรงแรม 5 ดาว. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 4 (2), 125-137.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2566). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: อยู่รอดแม้จุดยืนมนุษย์สั่นคลอนในโลกดิจิทัลที่ไม่ย้อนกลับหลัง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2565 แหล่งที่มา: <https://www.nectec.or.th/news/news-pr-news/21st-centuryskills.html>.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2561). *พลังจิตอาสาโรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ*. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- หนึ่งฤทัย มะลาไวย์, อรพินทร์ ชูชม และนริสรา พิงโพธิ์สภ. (2564). การทำงานเป็นทีมของนักเรียน : ปัจจัยเชิงสาเหตุ ข้อเสนอแนะในการวิจัย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7 (3), 425-438.
- อรัญรัตน์ วิไลพิศ, อัญชัญ เครือสุวรรณ และปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์. (2560). พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7 (3), 47-61.
- National Center for the Study of Adult Learning and Literacy. (2006). Activity-based Instruction: Why and How. United States: Department of Education, Harvard University.